

Formeel strafrecht (B001635)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0

Studietijd 150 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2024-2025

A (semester 2)

Nederlands

Gent

hoorcollege

werkcollege

zelfstandig werk

Lesgevers in academiejaar 2024-2025

De Coensel, Stéphanie

RE23

Verantwoordelijk lesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

[Bachelor of Science in de criminologische wetenschappen](#)

stptn

5

aanbodsessie

A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Strafprocesrecht, strafvordering, opsporing, vervolging, berechting, rechtspositie, strafgerechten

Situering

Het opleidingsonderdeel 'Formeel Strafrecht' heeft tot doel (1) studenten de noodzakelijke basiskennis van het strafrechtssysteem aan te reiken en wegwijs te maken in het geheel van rechtsregels met betrekking tot de opsporing, vervolging en berechting van personen die verdacht worden een misdrijf te hebben gepleegd, (2) studenten te verdiepen in de juridische mogelijkheden van de betrokken partijen, alsook (3) studenten bewust te maken van de onderliggende zoektocht naar een evenwicht tussen de belangen van de overheid of maatschappij enerzijds en deze van het individu anderzijds.

Dit opleidingsonderdeel bouwt verder op de reeds verworven inzichten betreffende de grondslagen van het (straf)recht, criminologie van de strafrechtsbedeling en materieel strafrecht, en hecht belang aan de onlosmakelijke verbondenheid tussen de materieelrechtelijke en formeelrechtelijke regels. Bovendien sluit het opleidingsonderdeel aan bij de beoogde doelstellingen in de Bachelor Criminologische Wetenschappen, waaronder inzicht hebben in de rol van de diverse criminologisch relevante actoren op de onderscheiden echelons van de strafrechtsbedeling, inzicht hebben in de Europese en internationale context, alsook het vakjargon beheersen en kritisch reflecteren.

Inhoud

In een eerste deel worden de algemene beginselen van het strafprocesrecht onder de loep genomen, waarbij aandacht wordt besteed aan het verloop van het strafproces, de relevante actoren, de rechten van verdediging en de vorderingen die voortvloeien uit het misdrijf (strafvordering en burgerlijke vordering). Vervolgens worden de lessen gestructureerd aan de hand van een chronologisch overzicht van het strafproces. Bijgevolg zal eerst het vooronderzoek in strafzaken behandeld worden, waarna het onderzoek ter terechtzetting aan bod komt. Doorheen de verscheidene onderdelen zal er gefocust worden op de bestaansredenen, logica en onderlinge samenhang achter en van de bestaande rechtsregels. Er zal tevens stilgestaan worden bij (1) recente of mogelijk op til zijnde wijzigingen en (2) supra- en internationale relevante ontwikkelingen. De leerstof zal in de loop van het semester telkens geactualiseerd worden.

Concreet komen volgende clusters achtereenvolgens aan bod:

Deel 1 – Algemene beginselen strafprocesrecht

- Inleiding: definitie, soorten strafrechtspleging
- Verloop strafproces
- Actoren en beleidsorganen
- Rechten van verdediging in strafzaken
- Vorderingen die uit het misdrijf voortvloeien: strafvordering en burgerlijke vordering

Deel 2 – Vooronderzoek in strafzaken

- Wijze waarop onderzoek gevoerd wordt
- Opsporingsonderzoek en gerechtelijk onderzoek
- Onderzoeksverrichtingen
- Voorlopige hechtenis

Deel 3 – Onderzoek ter terechtzitting

- Bevoegdheid en saisine van de vonnisgerechten
- Rechtspleging
- Bewijsregeling
- Rechtsmiddelen

Begincompetenties

Dit opleidingsonderdeel bouwt verder op bepaalde eindcompetenties van opleidingsonderdelen 'Grondslagen van het (straf)recht', gedoceerd in het eerste semester van het eerste bachelorjaar, 'Criminologie van de strafrechtsbedeling' en 'Materieel strafrecht', beide gedoceerd in het eerste semester van het tweede bachelorjaar.

Eindcompetenties

- 1 Het vakjargon en de basisbegrippen van het strafprocesrecht benoemen en uitleggen.
- 2 De strafrechtspleging naar Belgisch recht, met inbegrip van de noties van internationaal en supranationaal recht (zoals de bepalingen van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens), kennen, begrijpen en toelichten.
- 3 De historische, politieke, economische, sociale en/of internationale dimensie van het strafprocesrecht becommentariëren.
- 4 Actuele nationale, internationale en supranationale ontwikkelingen op het vlak van formeel strafrecht kennen, duiden en kritisch evalueren.
- 5 Op grond van de leidende beginselen van de strafrechtspleging een oplossing voor een specifiek probleem in het domein van de strafprocedure aanreiken en beargumenteren.
- 6 Relevante wetgevende bepalingen terugvinden en correct toepassen op een specifiek vraagstuk.
- 7 Een kritische en gefundeerde mening helder communiceren over onderwerpen en vraagstukken van het kennisdomein.
- 8 Het eigen leerproces en de studievoortgang bewaken en, waar nodig, de studiemethode aanpassen.
- 9 Oog hebben voor de internationale en supranationale dimensie van het strafprocesrecht

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Werkcollege, Hoorcollege, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Omwille van covid-19 kunnen gewijzigde werkvormen uitgerold worden indien dit noodzakelijk blijkt.

Hoorcolleges (30u): Het opleidingsonderdeel zal voornamelijk gedoceerd worden aan de hand van hoor- en responsiecolleges, waarbij studenten vertrouwd gemaakt worden met de beginselen van strafprocesrecht. De studenten zullen aangezet worden tot participatie en kritische reflectie.

Werkcolleges (15u): In de werkcolleges wordt de theorie in verbinding gebracht

(Goedgekeurd)

met de praktijk. De soms abstracte principes en regels uit het strafprocesrecht worden gekoppeld aan praktijkvoorbeelden en oefeningen. De werkcolleges zijn interactief en de studenten dienen in dit kader een schriftelijke opdracht en schriftelijke test te maken.

Begeleide zelfstudie (15u): Ter voorbereiding op een contactmoment of als verwerking na een contactmoment zullen via Ufora leerpaden ontwikkeld worden om studenten gericht de leeractiviteiten binnen het kennisdomein te laten uitvoeren en zelfstandig te verwerken. Het leermateriaal kan onder andere bestaan uit verdiepende teksten, actua, kennisclips, en zelftesten.

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: VAN DEN WYNGAERT, CHR., & TRAEST, Ph., Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen. Boek 2: Strafrecht, recentste uitgave.
Richtprijs: € 79
Optioneel: nee

Type: Slides

Naam: Slides en eventueel aanvullend lesmateriaal beschikbaar gemaakt via Ufora
Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding
Optioneel: nee

Type: Andere

Naam: Actueel Wetboek van strafvordering (opgenomen in Codex Strafrecht) naar keuze
Richtprijs: € 25
Optioneel: nee

Referenties

De referenties zijn opgenomen in het leermateriaal.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

- Werkcolleges.
- Interactieve ondersteuning via Ufora.
- Persoonlijke begeleiding lesgever of praktijkassistent op afspraak.

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Schriftelijke evaluatie, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Periodegebonden evaluatie– schriftelijk examen (75%): Het schriftelijk examen beoogt de kennis, het inzicht, het analytisch denkvermogen en de schriftelijke communicatievaardigheden van de student te toetsen. De vraagstellingen kunnen variëren van open (kennis)vragen tot casussen en meerkeuzevragen (zonder giscorrectie of standard setting). Het examen test op die manier niet alleen de basisbegrippen, -beginselen en systematiek van de strafrechtspleging, maar tevens de mate waarin studenten in staat zijn om een oplossing aan te reiken voor een specifiek probleem in het domein van de strafprocedure.

Niet-periodegebonden evaluatie (25%):

- **Participatie:** Verplichte aanwezigheid van de studenten tijdens de werkcolleges.
- **Werkstuk:** Studenten schrijven een paper naar aanleiding van (één van) de werkcolleges. Deze schriftelijke opdracht heeft tot doel de verworven kennis geïntegreerd toe te passen. Bovendien peilt deze evaluatievorm naar het

vermogen van studenten om oog te hebben voor de verscheiden dimensies van het strafprocesrecht en actuele ontwikkelingen. De schriftelijke communicatieve vaardigheden staan hierbij centraal, waarbij verwacht wordt dat studenten een kritische en gefundeerde mening helder communiceren.

- **Schriftelijk examen:** Schriftelijke test die peilt naar de vaardigheden van de student om abstracte rechtsregels toe te passen op een concrete casus. Hierbij dient de student correct om te gaan met het wetboek en relevante wetsbepalingen terug te vinden en toe te passen. De vraagstelling kan de vorm aannemen van meerkeuzevragen (zonder giscorrectie of standard setting).

Eindscoreberekening

Combinatie van niet-periodegebonden evaluatie (i.e. 25% van het eindcijfer, 5/20, waarvan max. 2 punten MC-vragen) en periodegebonden evaluatie (schriftelijk examen, i.e. 75% van het eindcijfer, 15/20 (waarbij MC-vragen nooit op meer dan 5 punten staan)).

De studenten zijn verplicht om deel te nemen aan **alle** evaluaties (zowel periodegebonden als niet-periodegebonden evaluatie, i.e. paper en schriftelijk examen). Zoniet zal de student als niet-geslaagd verklaard worden. Concreet betekent dit, dat wanneer de eindscore toch een cijfer van tien of meer op twintig zou zijn, de eindscore wordt teruggebracht tot het hoogste niet-geslaagd cijfer. Ongewettigde afwezigheid tijdens een werkcollege resulteert in een puntenaftrek van het cijfer van de niet-periodegebonden evaluatie (i.e. -1 per ongewettigde afwezigheid).

In geval van een tweede examenkans, zal de niet-periodegebonden evaluatie bestaan uit één omvangrijker werkstuk.

Overdracht van de behaalde deelscore van de niet-periodegebonden evaluatie naar de tweede examenkans is mogelijk.

Faciliteiten voor werkstudenten

Per werkcollege wordt er minstens één avondsessie georganiseerd, zodat werkstudenten in de mogelijkheid zijn om elk werkcollege bij te wonen.